

001	66	76	96	96	66	26	62	69	55	55	48	36	25	13	13	7	4	3	0
100	98	96	94	92	90	85	80	70	60	55	50	45	40	30	20	15	10	8	6

Maanantaina 6. elokuuta 2012

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Toisten kuljettajien antama tieto voi pelastaa tukalasta tilanteesta tai antaa kullnarvoista apua.

MARKKINOINTIPÄÄLLIKÖ MINNA FORSSTRÖM WORLDTRUCKER-PALVELUSTA

Parin miljardin euron tietovyyhti odottaa ratkaisijaa

Terveydenhuollon asiakkaista kertyy valta-vasti tietoa, josta osa ei koidu potilaan hyödyksi, koska tiedon haku on liian vaikeaa. Järjestelmien yhteensovittamisesta koituu lähivuosina kansantaloudelle jättilasku.

Lääkärit ja hoitajat kirjaavat potilaiden kertoman terveyskeskuksissa ja sairaaloissa, laboratoriot tuottavat mittaustuloksia ja monet sairaalalaitteet suoltavat tietoa taukoamatta.

Varsinaisen potilastiedon päälle sovitellaan ajan- ja tilanvarausjärjestelmiä, hoitohenkilökunnan työvuoroja ja lopulta lähetetään laskuja.

Kaikkiaan potilas-kansalaisten ympärille kiertävä tietovyyhti on niin mittava, että Sitran teettämä konsulttiselvitys on arvioinut järjestelmien uudistamisen koko Suomessa maksavan 1,2–1,8 miljardia euroa kymmenen vuoden aikana.

Hidas paperiposti yhä käytössä

Nykyisiä tietojärjestelmiä ovat vaivanneet yhteensopivuusongelmat ja vaikeakäyttöisyys.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kyselytutkimuksen mukaan 70 prosenttia sairaalalääkäreistä hankkii potilastietoja pääasiallisesti paperipostina tai faksilla tilanteissa, joissa tietoa tarvitaan oman organisaation rekisterin ulkopuolelta.

Potilaalle koituvista hyödyistä huolimatta potilastietoja ei tästä syystä välttämättä hankita lainkaan oman talon ulkopuolelta, koska lääkärit kokevat tiedonhauun vievän liikaa aikaa.

”Suurin ongelma on, että sairaalat ja perusterveydenhuolto ovat eri järjestelmissä”, vahvistaa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (Hus) hallintoylilääkäri **Lasse Lehtonen**.

Husin sairaalat joutuvat tulemaan toimeen 26 eri kunnan terveyskeskusten tuottaman tiedon kanssa. Tietoja voi jopa kadota matkan varrella.

Lehtosen mukaan organisaatioluettelot, joiden pitäisi ohjata posti oikeaan paikkaan, eivät pysy muutosten vauhdissa. Potilasasiakirjat saatetaan lähettää yksikköön, jota ei ole enää olemassa. Silloin tieto ei välttämättä pääse ikinä perille.

Ylen uutisen mukaan kömpelöt tietojärjestelmät ovat Helsingin terveyskeskuksissa johtaneet siihen, että yksi lääkäri ehti päivittäin hoitaa 10 potilasta aiemman 14:n sijaan.

Kansainväliset ohjelmistot kiinnostavat Hus on maan suurin sairaanhoitopiiri. Se käynnistää syksyllä uuden potilastietojärjestelmän hankinnan. Husissa on kiinnostuttu suurten, kansainvälisten ohjelmistoyhtiöiden tuotteista.

Kyseessä on merkittävä suunnanmuutos, sillä tähän saakka Hus on tullut toimeen samalla järjestelmällä 15 vuotta. Sitä on paikattu ja päivitetty, mutta tuote ei enää tyydytä.

”Suomessa oltiin potilastietojärjestelmien kehityksen etunäissä 2000-luvun alkuun asti. Ohjelmaratkaisut alkavat olla teknisesti vanhentuneita”, Lehtonen toteaa.

Lehtosen mukaan tämän hetken edistyneimpiä järjestelmiä tarjoavat suuret, kansainväliset toimijat. Niiden tuotteissa on huomioitu nykYTEknologia mobiililaitteineen. Yhtiöt pystyvät käyttämään ohjelmiensa kehitykseen moninkertaisesti rahaa vain Suomessa toimiviin yrityksiin verrattuna.

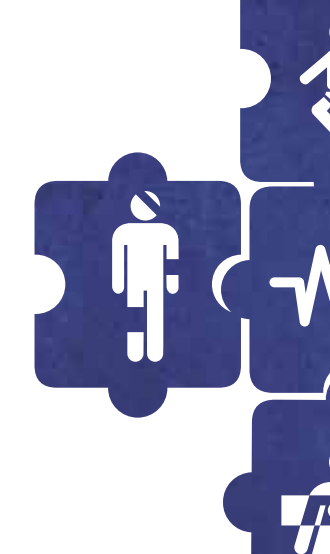

Vaarana yhden toimittajan loukku

Husin kiinnostus tiettyjen amerikkalaisten yhtiöiden tuotteisiin ja sitä edeltänyt konsulttiselvitys ovat herättäneet myös voimakasta arvostelua. Helsingiläinen bloggaaja **Otso Kivellä** toi kirjoituksessaan julkisuuteen, että eri tietojärjestelmiä arvioinut konsulttiyhtiö Accenture päätyi suosittelemaan Epic-nimistä järjestelmää, jota se itse edustaa. Kivelläkin ja muiden arvostelijoiden mukaan ongelmana on myös, että amerikkalaisyhtiöt tarjoavat suljettua tuotetta. Kun toimittaja on kerran valittu, muutostöitä ei voi ostaa miltään muulta taholta. Ohjelmistoyhtiö saavuttaa näin monopoliaseman ja pystyy lypsämään kovia hintoja ja ylläpidosta ja muutoksista.

Samalla logikalla ovat toimineet nykyistenkin ohjelmien toimittajat. Arvostelijat suosittelevat julkisen sektorin hankkijoita vaatimaan avoimia järjestelmiä, joiden muutostyöt ja ylläpidon voi aidosti kilpailuttaa.

Sairaanhoitopiirit itsenäisiä hankinnoissaan Husin hankintapäätös ei suoraan

vaikuta muiden sairaanhoitopiirien päätöksiin, sanoo tietojärjestelmäjohtajan viransijainen **Hannu Joentausta** Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiristä.

”Meillä ei ole paineita uuteen järjestelmään. Katsomme Husin hanketta mielenkiinnolla. Ei ole sinänsä mikään arvo, että järjestelmä on kansainvälinen.”

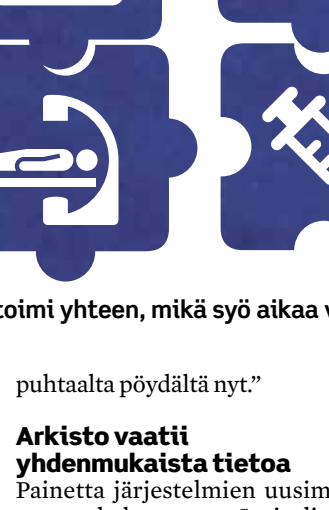
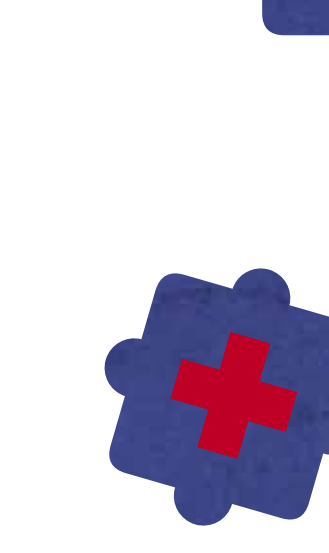
Joentausta on samaa mieltä arvostelijoiden kanssa siitä, että yhteen toimittajaan lukkiutu-

mista olisi välttettävä. Tietojärjestelmien hankinta pitäisi toteuttaa siten, että työ voidaan kilpailuttaa eri toimijoiden kesken.

”Ihanneratkaisu olisi avoin kilpailu. Siihen voisi liittää usean toimittajan tekemiä osia. Se on varmasti totta.”

”Mutta on helppo sanoa: älkää olko sidoksissa yhteen toimittajaan. Käytännössä kilpailutus on vaikeaa, sillä kukaan ei aloita

puhtaalta pöydältä nyt.”

Arkisto vaatii yhdenmukaista tietoa

Painetta järjestelmien uusimiseen on koko maassa. Sosiaali- ja terveysministeriö on päättänyt, että julkisen terveydenhuollon on liitettävä kansalliseen potilastietoarkistoon syyskuuhun 2014 mennessä ja yksityisten toimijoiden vuotta myöhemmin.

Potilastietoarkisto palvelee jatkossa myös tietojärjestelmien kilpailuttamista ja yhtenäistymistä, arvioi hallitusneuvos **Pekka Järvinen** ministeriöstä.

Kansallinen arkisto ei korvaa kuntien, kuntayhtymien ja sairaanhoitopiirien omia järjestelmiä, mutta se pakottaa ne tuottamaan yhteensopivaa, saman standardin mukaista tietoa.

3D-simulaattori vie Vrouw Maria-hylkyyn

Merikeskus Vellamossa Kotkassa voi käyttää virtuaalista 3D-simulaattoria, jolla pääsee tutustumaan Vrouw Maria -hylkyyn.

Simulaattori toimii elephojaisen käyttöliittymän varassa, jolloin käyttäjä itse kädenliikkeineen toimii ohjaajana. Vierailija voi valita, seuraako etukäteen nauhoitettua esitystä hylystä vai navigiko vapaasti virtuaalitodellisessa vedenalaisessa maisemassa tutkien valikoituja osia hylystä.

Simulaation ovat toteuttaneet Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun medilaboratorion tutkijat ja opiskelijat.

Erikoisnäyttely on auki Vellamossa 2. joulukuuta saakka. www.merikeskusvellamo.fi

Worldtrucker elää rekkakuskien mukana

Raskaan kaluston kuljettajille tarkoitettu verkkopalvelu Worldtrucker on avattu myös Suomessa. Aiemmin palvelua on pitänyt käyttää englanniksi tai ruotsiksi.

Palvelua ylläpitää Volvo, mutta sisältö tulee palvelun käyttäjiltä. Palvelu on avoin kaikenmerkkisten autojen kuljettajille.

Tarjolla on muun muassa kuvia, keskusteluja sekä vinkkejä seuraavan reitin varrelta. Samoin tilanteista tien päällä on mahdollista kertoa toisille reaaliaikaisesti esimerkiksi lisäämällä matkapuhelimella otettuja kuvia.

Palvelun käyttäjä luo itselleen profiilin, jossa hän voi kertoa, millaisia kuljetustehtäviä hän tekee, missä yrityksessä työskentelee ja millaisella kalustolla ajaa tai on ajanut. Näiden tietojen perusteella esimerkiksi samantyyppisten autojen kuljettajat löytävät toisensa.

”Toivomme, että keskustellut aiheet kehittyvät ajan kuluessa kuljettajien tietopankiksi muun muassa tieolosuhteista, ruokapaikka- ja tekniikkavinkkeistä. Toisten antama tieto voi pelastaa tukalasta tilanteesta tai antaa kullnarvoista apua oli kyse tietulleistä, viranomaismääräyksistä tai ajettavista kuorma-autoista itsestään,” sanoo Volvo Trucksin markkinointi- ja viestintäpäällikkö **Minna Forsström**.

Neljä vuotta sitten perustetussa palvelussa on runsaast 19 000 käyttäjää, jotka käyttävät sitä 16 eri kielellä.

VERKOSTA LYHYESTI

Väitös: Verkon käyttö opetuksessa ei ole edennyt

Verkon käyttö opetuksessa pysyi samankaltaisena 14 vuoden ajan vuoteen 2010, todetaan Aalto-yliopiston väitöskirjassa. Tietoverkkoa käytettiin lähinnä materiaalin jakelukanavana eikä esimerkiksi opetuksen vuorovaikutuksen lisäämisessä. Verkon käyttö näyttikin lisääntyneen vain määrällisesti.

Nykyinen opetuskulttuuri ja toimintatavat perustuvat tutkimuksen mukaan usein luentoihin ja tentteihin. Tieto- ja viestintätekniikalla olisi mahdollista ottaa mukaan uusia vuorovaikutuksen muotoja.

Valtiotieteiden lisensiaatti **Lauri Saarinen** tutki väitöskirjaansa varten tieto- ja viestintätekniikan käyttöä Kauppakorkeakoulun opetuksessa vuosina 1996–2010.

Saunalahdelta liittymä lapsille

Elisa tarjoaa etukäteen ladattavaa liittymää, jolla voi soittaa ja lähettää tekstiviestejä vielä saldon loputtuakin. Saunalahden latausliittymä nimellä kulkeva paketti on ajateltu etenkin perheen lasten käyttöön.

Niin sanottu apusaldo-toiminto takaa, että lapsi pääsee soittamaan enintään viiden minuutin puhelun ja voi lähettää viisi tekstiviestiä veloituksetta.

saunalahti.fi/latausliittyma

3D-simulaattori vie Vrouw Maria-hylkyyn

Merikeskus Vellamossa Kotkassa voi käyttää virtuaalista 3D-simulaattoria, jolla pääsee tutustumaan Vrouw Maria -hylkyyn.

Simulaattori toimii elephojaisen käyttöliittymän varassa, jolloin käyttäjä itse kädenliikkeineen toimii ohjaajana. Vierailija voi valita, seuraako etukäteen nauhoitettua esitystä hylystä vai navigiko vapaasti virtuaalitodellisessa vedenalaisessa maisemassa tutkien valikoituja osia hylystä.

Simulaation ovat toteuttaneet Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun medilaboratorion tutkijat ja opiskelijat.

Erikoisnäyttely on auki Vellamossa 2. joulukuuta saakka. www.merikeskusvellamo.fi

Pankin mobiilipalveluiden povataan kolminkertaistuvan

Matkapuhelimella käytettävien pankkipalveluiden käytön odotetaan jopa kolminkertaistuvan Suomessa, ennustaa OP-Pohjolan TNS Gallupilla toteuttama tutkimus.

Mobiilipalveluita on käyttänyt 12 viime kuukauden aikana 11 prosenttia 16–60-vuotiaista, ja 30 prosenttia haluaisi käyttää niitä jatkossa. Mobiilikanava koetaan kyselyn mukaan muita palveluita täydentävänä.

OP-Pohjola on tuonut markkinoille OP-mobiilipalvelun iPhoneen, ja se on myöhemmin saatavissa myös Androidille sekä Windows-käyttöliittymille.

Kaivuri-Mutanen uuteen seikkailuun?

Jämsäläiselle yrittäjällä **Jukka ”Kaivuri” Mutasella** on edelleen Facebookissa 93 000 seuraajaa, jotka usuttavat miestä

uuteen tempaukseen, uutisoi Savon Sanomat. Mutanen ajoi toissa kesänä Hangosta Kuusamoon minikaivurilla.

Mutasen vihjattua uudesta tempauksesta hän sai oitis ehdotuksen muun muassa ajaa mopoautolla ympäri Suomen. Sen yrittäjä torppasi, koska hän on jo ajanut tänä kesänä pakon sanelemana mopoautolla 1050 kilometriä.

www.savonsanomat.fi

Jyväskylän yliopisto torjuu vilppiä

Jyväskylän yliopisto ottaa syksyllä käyttöön plagiaatintunnistujärjestelmän. Sähköisen järjestelmän avulla yliopisto toivoo ehkäisevänsä gradujen ja väitöskirjojen plagiointia eli kopioimista. Samaa järjestelmää käyttävät ainakin Hanken ja Oulun yliopisto.

Järjestelmä vertaas opinnäytettä isoon tietokantaan, johon on kerätty tekstejä eri lähteistä. Vertailun jälkeen järjestelmä ilmoittaa, kuinka monta prosenttia opinnäytteestä löytyy muista teksteistä.

Ulkomaisten netti-rahapelien ehdot kannattaa lukea

Nettirahapelejä harrastavan on hyvä selvittää, minkämaalaista palvelua käyttää. Sopimusehdot jopa muissa EU-maissa saattavat olla varsin kohtuuttomia, kerrotaan Euroopan kuluttajakeskuksesta.

Valitukset johtavat lähes aina maltalaiseen yritykseen.

Riitapauksissa Maltan rahapeli-toimintaa valvovat viranomaiset näyttävät arvioivan vain sitä, toimivatko firmat sääntöjensä mukaan eivätkä sitä, ovatko säännöt itsessään hyväksyttäviä, kuluttajakeskuseen johtaja **Leena Lindström**.

KSML: Verkkorikokset korvanneet pankkiryöstöt

Rikosten torjuntamenetelmien kehityminen on johtanut siihen, että Suomessa ei enää juurikaan ryöstetä pankkeja tai kopioida eli skimmata maksukortteja, uutisoi Keski-suomalainen toissa viikolla.

Viime vuonna ei ryöstetty ainuttakaan pankkia. Vielä 1990-luvun alussa ryöstöjä tehtiin runsaat sata vuodessa.

Nykyisin rikolliset tyhjentävät pankkitilejä urkkittuaan ensin tunnusluvun ja varastettuaan kortin.

Tietoverkoissa taas kaapataan korttinumeroita haittaohjelmien ja hakkeroinnin avulla, jonka jälkeen kortteja väärentään tai niillä tehdään ostoja nettikaupoissa.

Alma Media osti maksullisen deittipalvelun

Mediakonserni Alma Media on ostanut maksullisen seuranhakupalvelun. Konserni osti *e-kontakti.fi*-palvelun ruotsalaiselta Intodate International AB:ltä. Kauppahintaa ei kerrota.

Alma Media uskoo netti-deittipalvelujen kysynnän kasvun. *E-kontakti.fi*-palvelussa on 11 000 maksavaa jäsentä, joiden jäsenmaksuista kertyvä liikevaihto oli viime vuonna 1,9 miljoonaa euroa.

Neffit.fi-palvelu sulautuu osaksi *e-kontakti.fi*tä.

Netissä ääriajattelijat löytävät toisensa

Kansalaisaktivisti: ”Populismi kasvattaa radikalismia”

Suojelupoliisin mukaan Suomen poliittiset ääriliikkeet ovat edelleen pieniä ja maltillisia.

Poliittisen historian professori **Timo Soikkasen** kuitenkin arvioi, että mediahuomion vuoksi ääriliikkeet pyrkivät toimimaan mahdollisimman näkyvästi, jolloin iskut yhä useammin kohdistuvat tavallisia ihmisiä vastaan.

Soikkasen kertoo, että ääri-liikkeiden kannattajat löytävät usein toisensa internetistä. Hänen mukaansa ryhmien keinot ovat viime aikoina raastuneet Suomessa ja maailmalla.

Suomalaiset ääriliikkeet turvautuvat yleensä korkeintaan lieviin rikoksiin kuten kunnianloukkauksiin ja vahingontekoihin. Väkivaltaisuuksien takana ovat Supon mukaan yleensä yksittäiset henkilöt, jotka eivät kuulu järjestäytyneisiin organisaatioihin.

Soikkasen mukaan nykyään on yhä vaikeampaa puhua ”äärioikeistosta” ja ”äärivasemmistosta”, sillä ääri-liikkeiden ideologiat eivät rakennu taloudellisten teorioiden varaan.

Hänen mukaansa suoma-

laisten ääri-liikkeiden ideologia liittyy usein maahanmuuton tai globalisaation vastustukseen. Poliitiikan kentällä orastaa myös jakautuminen EU:n vastustajiin ja kannattajiin.

Valtio-opin professori **Mika Ojakangas** kuitenkin erottaisi äärioikeiston ja -vasemmiston

sen mukaan, vastustaako ryhmä joltain kansanosaa kuten äärioikeisto vai talouteen liittyviä asioita kuten ääriivasemmisto.

Timo Soikkasen mukaan kansan tyytymättömyys on Suomessa kanavoitunut ääri-liikkeiden sijaan populistin kasvuun. Lisänäkyvyys medi-

SIVUSTOJA

Maahanmuuttoa vastaan

Sivustoja, joilla esiintyy muun keskustelun ohessa radikaaleja näkemyksiä maahanmuutosta:

Hommaforum

Keskustelupalsta. Kirjoituksia yli miljoona.

Ote kuvauksesta: Hommaforumilla on pyrkimys tuoda esille epäkohtia ensisijaisesti Suomen poliittisessa ja yhteiskunnallisessa kehityksessä, sekä virittää keskustelua näistä epäkohdista ja Suomen tulevaisuudesta.

Suomalian Sanomat Internetblogi. Kävijöitä yli 400 000.

Ote kuvauksesta: Monikulttuurisuus-kriittinen verkkolehti, joka kirjaa niin mediarumpujen kuminaa kuin hiljaisuuttakin Suomen savanneilla. Kuukauden ksenomaanisimmat ylilyönnit sekä rasismifobisimmat rimanalitukset.

Facebook-ryhmät

Monet suuret ryhmät ovat kadonneet viime vuosina näkyvistä julkisina. Vuonna 2009 yli 18 000 jäsenen Autetaan somaliystävämme takaisin kotiin -ryhmää ei ole enää julkisena. Lähde: STT

MT-STT